

תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 38 ו-39 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח התשמ"א-1981 אני מתקין תקנות אלה:

1. פוליסה תקנית

הפוליסה בחוזה לביטוח רכב פרטי (נזקי רכוש ונזקי רכוש של צד ג') תהיה לפי התנאים והנוסח המפורטים בתוספת (להלן - הפוליסה התקנית). לענין תקנות אלה, "רכב פרטי" - רכב פרטי כהגדרתו של מונח זה בפקודת התעבורה (נוסח חדש) (להלן - הפקודה), לרבות רכב מסחרי כהגדרתו של מונח זה בפקודה שמשקלו עד 4 טון, למעט "אופנוע".

2. הרחבות

לפוליסה התקנית ניתן להוסיף הרחבות לגבי היקף הכיסוי, הסיכונים, הרכוש והחבובות המבוטחים.

3. קביעת דמי ביטוח

מבטח יקבע את סכום דמי הביטוח כאמור בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דמי ביטוח שרשאי מבטח לגבות ממבוטחים בביטוח רכב), התשמ"ו-1986, ויציין אותו בפוליסה בסכום אחד, נקוב במטבע ישראלי, הכולל את כל התשלומים שרשאי מבטח לגבות ממבוטח עבור הביטוח במועד תחילת הביטוח, למעט מס בולים.

א. השתתפות עצמית לנזק של ירידת ערך (תיקון: תשנ"ז)³

(א) השתתפות עצמית לנזק של ירידת ערך בפוליסה תקנית לא תעלה על 1.5% מסכום הביטוח (להלן - השתתפות עצמית בסיסית), זולת אם בחר המבוטח, בחתימתו על נספח נפרד לטופס הצעת הביטוח (להלן - נספח ירידת ערך) בהשתתפות עצמית אחרת שהציע לו המבטח והדבר צוין גם במפרט הפוליסה, בכפוף לכללים הבאים:

(1) ההשתתפות העצמית לנזק של ירידת ערך לא תעלה על ההשתתפות העצמית הגבוהה ביותר שאושרה למבטח לענין זה, בהתאם לצו הפיקוח על עסקי ביטוח (תכניות ביטוח חדשות ושינוי תכניות), התשמ"ב-1981 (להלן - הצו);

(2) כנגד ההשתתפות העצמית לנזק של ירידת ערך יקבל המבוטח הנחה מתאימה בדמי הביטוח המקובלים אצל המבטח, בנוסף להנחות מקובלות אחרות, בהתאמה לרמות השונות של השתתפות עצמית שהמבטח יציע למבוטח, כפי שאישר המפקח במסגרת אישור התעריף לפי הצו.

(ב) לא חתם המבוטח על נספח ירידת ערך שבו בחר בהשתתפות עצמית שהציע לו מבטח, תחול ההשתתפות העצמית הבסיסית על נזק של ירידת ערך, בכל מקרה ביטוח, ואולם המבוטח יהיה רשאי לשנות את שיער ההשתתפות העצמית הבסיסית, למפרע מיום תחילת תקופת הביטוח, אם יודיע על כך למבטח תוך 30 ימים מקבלת המפרט שבו צוינה השתתפות עצמית בסיסית; הודיע המבוטח על שינוי כאמור יחולו דמי הביטוח בהתאמה מתחילת תקופת הביטוח.

4. שינויים לטובת המבוטח

מבטח רשאי לשנות תנאי מתנאי הפוליסה התקנית אם השינוי הוא לטובת המבוטח.

5. שינוי נוסח

מבטח רשאי לשנות את הניסוח וסדר הסעיפים שבפוליסה התקנית, ובלבד שלא ישתנו עקב כך התוכן והמהות של הוראות הפוליסה התקנית.

6. הבלטת סייגים

אין באמור בתקנות אלה כדי לגרוע מחובת מבטח לפרט תנאי או סייג לחבותו או להיקפה בסמוך לנושא שהם נוגעים לו או לצייןם בהבלטה מיוחדת, כאמור בסעיף 4 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981.

7. תחולה

תקנות אלה יחולו על פוליסות לביטוח רכב פרטי בחוזי ביטוח שנכרתו החל מיום י"א באלול התשמ"ו (15 בספטמבר 1986).

8. ביטול

תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ב-1982 - בטלות.

תוספת (תיקון: תשנ"ב, תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ו)

פוליסה לביטוח רכב פרטי (נזקי רכוש ונזקי רכוש צד ג')

פוליסה זו היא חוזה בין ----- (להלן - המבטח)

ובין המבוטח ששמו מפורש במפרט (להלן - המבוטח)

לפיה מסכים המבטח תמורת דמי ביטוח לשפות את המבוטח למשך תקופת הביטוח בשל אבדן או נזק שיגרם לרכב המבוטח עקב מקרה הביטוח ובשל נזק לרכוש צד שלישי הכל לפי תנאי פוליסה זו (להלן היקף הכיסוי); דמי הביטוח, תקופת הביטוח, ההשתתפות העצמית וגבולות האחריות על פי פרק ב' נקובים במפרט המהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.

פרק א': ביטוח הרכב

1. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא אבדן או נזק שנגרם כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן, בתקופת הביטוח, לרכב הנקוב במפרט לרבות מזגן האויר שבו ואבזריו הצמודים אליו או הנמצאים בו מכוח דין (להלן - הרכב):

- (1) אש, ברק, התפוצצות, התלקחות;
- (2) התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא;
- (3) גניבה;
- (4) כל נזק שנגרם עקב גניבה, תוך כדי גניבה ובעת נסיון גניבה;
- (5) שטפון, סערה, התפרצות הר געש;
- (6) מעשה זדון; אולם אם נגרם מקרה הביטוח בידי המבוטח או בידי מי מטעמו במתכוון, פטור המבטח מחבותו.

2. פריטים לא מכוסים

על אף האמור בסעיף 1 לעיל מבטח לא ישפה את המבוטח בשל:

- (1) אבדן או נזק למקלט רדיו, לרשם קול, למכשיר קשר, לאנטנה, לטלויזיה ולטלפון המותקנים ברכב ולכל רכוש אחר הנמצא ברכב ואינו חלק מאבזריו, אלא אם הוסכם אחרת בכתב;

(2) צמיגים, אלא אם ניזקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב עקב מקרה הביטוח.

3. קלקולים מכניים וחשמליים

קלקולים מכניים וחשמליים שייגרמו לרכב אינם מכוסים אלא אם נגרמו במהלך או עקב מקרה ביטוח.

4. דרכי הפיצוי

המבטח יוכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות:
תשלום ערך הנזק או האבדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו.

5. חישוב הפיצוי

תגמולי הביטוח שיגיעו למבוטח לפי פרק זה יחושבו וישולמו לפי שווי האבדן או הנזק לרכב ביום קרות מקרה הביטוח.

6. רכב באבדן (תיקון: תשנ"ו)²

(א) נגרם לרכב אבדן גמור ישלם המבטח למבוטח את מלוא ערך הרכב ביום קרות מקרה הביטוח או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים; בפוליסה זו, "רכב באבדן גמור" - רכב ששמאי רכב קבע לגביו כי נתקיימו בו אחד מאלה:

(1) הוא יצא מכלל שימוש והנזק הישיר שנגרם לו הוא 75 אחוזים ומעלה משווי הרכב כולל

מסים;

(2) הרכב אינו ניתן עוד לשיקום והוא נועד לפירוק בלבד.

(3) אם הרכב נגנב ולא נמצא תוך 30 ימים.

(ב) קבע שמאי מוסמך כי שיעור הנזק שנגרם לרכב הוא לפחות שני שלישים משווי הרכב סמוך לפני קרות מקרה הביטוח, רשאי המבטח לפצות את המבוטח כאילו היה אבדן גמור (להלן - אבדן גמור להלכה).

(ג) ישלם המבטח למבוטח את מלוא שווי הרכב או החליפו ברכב מסוג ואיכות דומים בשל אובדן גמור או בשל אבדן גמור להלכה תעבור הבעלות בשרידי הרכב למבטח.

(ד) תוקף פוליסה זו יפקע עם שיפוי המבוטח בשל אובדן גמור או בשל אובדן גמור להלכה כאמור בסעיף זה ובסעיף 9, ולא תהיה למבוטח זכות להחזר פרמיה.

7. אבדן גמור לרכב שלא שילמו בעדו מסים

(א) אם נגרם אבדן גמור או אבדן גמור להלכה לרכב כתוצאה ממקרה ביטוח המכוסה בפוליסה זו ולא שולמו כל המסים הממשלתיים בשל הרכב, והמבטח החליט לא לתקן את הרכב, ישלם המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב ללא מסים או יחליפו ברכב אחר מסוג ואיכות דומים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מבוטח שימציא למבטח הוכחה כי אינו זכאי לפטור חוזר ממסים על רכב חליפי שהוא מתכוון לרכוש במקום הרכב שנגרם לו אבדן גמור או אבדן גמור להלכה, ישלם לו המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב עובר ליום קרות מקרה הביטוח כאילו שולמו כל המסים בעדו, או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים.

(ג) לאחר תשלום תגמולי הביטוח או החלפת הרכב רשאי המבטח לקבל מהמבוטח את זכויותיו ברכב ואם העברת זכויות זו תלויה בתשלום מסים כלשהם, יחול תשלום זה על המבטח.

8. נזק חלקי

(א) אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או פנס, ישא המבטח במלוא עלות החלפה זו;

(ב) במקרה של נזק לחלק של הרכב שאינו מנוי בסעיף קטן א', תהיה אחריות המבטח כמפורט להלן:

(1) החליף המבטח את החלק שאבד או ניזק יוחלף החלק שאבד או ניזק בחלק הדומה לו בתכונותיו ובתאורו בצורף הוצאות התקנה.

(2) בחר המבטח לשלם את ערך הנזק או האבדן במזומן - יחושב הסכום לתשלום כך שעבור רכב שגילו עד 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזק ללא ניכוי בלאי, ואילו לגבי רכב שגילו מעל 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו הממשי של החלק שאבד או ניזק (דהיינו - בניכוי בלאי); לתשלומים האמורים יתווספו הוצאות התקנה. לענין סעיף זה, "גיל הרכב" - גיל הרכב כפי שנקבע בפוליסה ואשר לפיו שולמו דמי הביטוח.

9. כיסוי הוצאות

במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פוליסה זו, ישא המבטח גם בהוצאות סבירות לשמירתו והעברתו למקום הקרוב ביותר שבו ניתן לתקן את הנזק.

10. החלפת הרכב

(א) החליף המבוטח את הרכב בתוך בתקופת הביטוח ורכש רכב חליפי, יוכל המבוטח, בהודעה למבטח, להעביר את הכיסוי לפי פוליסה זו לרכב החליפי.

(ב) היו ביום ההחלפה, דמי הביטוח עבור הרכב המוחלף נמוכים מדמי הביטוח עבור הרכב החליפי, ישלם המבוטח למבטח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה תוך 30 ימים מיום ההחלפה;

(ג) היום ביום ההחלפה, דמי הביטוח עבור הרכב המוחלף גבוהים מדמי הביטוח עבור הרכב החליפי, ישלם המבטח למבטח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה תוך 30 ימים מיום ההחלפה;

(ד) אין באמור בסעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) כדי למנוע ממבטח לדרוש תשלום לכיסוי הוצאותיו בשל העברת הכיסוי הביטוחי לפי תעריפיו המאושרים.

פרק ב' : ביטוח אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש

11. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא חבות המבוטח בשל נזק שייגרם לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכב בתקופת הביטוח.

12. גבולות הפיצוי

(א) המבטח ישלם בשם המבוטח את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם בשל מקרה הביטוח, עד לסכום הביטוח הנקוב במפרט לגבי נזקי רכוש של צד שלישי.
(ב) המבטח ישלם גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל מקרה הביטוח, וזאת אף מעל לסכום הביטוח.
(ג) על אף האמור לעיל אם נגרם מקרה הביטוח בזדון פטור המבטח מחבותו.

13. הצמדת סכום הביטוח

סכום הביטוח לענין פרק זה ישתנה בהתאם לשינויים בממד בין הממד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין הממד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח. לענין פוליסה זו, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

14. טיפול בתביעות צד שלישי

(א) המבטח רשאי ליטול על עצמו או לנהל בשם המבוטח את ההגנה או את היישוב של כל תביעה וגם להתפשר בשמו של המבוטח בכל תביעה; למבטח יהיה שיקול דעת מלא בניהול כל הליכים משפטיים או ביישוב כל תביעה. המבוטח יושיט למבטח, לפי בקשתו, עזרה הנחוצה למבטח לצורך זה.

(ב) במקרה של תביעה או תביעות נגד המבוטח הנובעות ממקרה ביטוח אחד או מסדרת מקרים שאפשר ליחסם למקור אחד או לסיבה אחת, והמכוסים לפי פרק זה של הפוליסה, יהא המבטח רשאי לשלם למבוטח את מלוא סכום הביטוח לפי פרק זה, ולאחר תשלום כזה יהא המבטח פטור מניהול התביעה או התביעות האמורות ולא תחול על המבטח שום אחריות נוספת בקשר לכך, חוץ מהוצאות משפט שקבע בית משפט או הוצאות סבירות שהוצאו בקשר לתביעות האמורות.

15. חריגים לחבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש

המבטח לא יהיה אחראי לתשלום כלשהו בשל חבות לענין נזק לרכוש שבבעלות המבוטח או נהג הרכב, או לרכוש הנמצא בפיקוחם או בשמירתם של המבוטח או נהג הרכב או אחד מבני ביתם.

פרק ג' : תנאים כללים לכל פרקי הפוליסה

16. בני אדם הרשאים לנהוג ברכב

בני אדם הרשאים לנהוג ברכב יהיו אחד או יותר מהמפורטים להלן, כפי שפורש במפרט, ובתנאי שהם בעלי רשיון נהיגה בר-תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג הרכב, או שהיו בעלי רשיון כאמור בתאריך כלשהו במשך 24 חדשים שקדמו לנהיגה ברכב ולא נפסלו מלקבל או מלהחזיק רשיון כזה על פי הוראות חיקוק, פסק דין, החלטת בית משפט או רשות מוסמכת אחרת:

(1) המבוטח;

(2) אדם ששמו נקוב במפרט;

(3) אדם הנוהג לפי הוראת המבוטח או ברשותו;

(4) אדם הנמצא בשירות המבוטח ונוהג לפי הוראתו או ברשותו;

(5) אדם הנוהג ברשות המבוטח ובלווית אדם מהמנויים בפסקאות (1) עד (4) לעיל;

(6) אדם חסר רשיון נהיגה כמצוין בראש הסעיף, בתנאי שהוא מלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רשיון להוראת נהיגה או בעת מבחן נהיגה רשמי מטעם משרד התחבורה, בתנאי שהאדם מלווה בבוחן מטעם משרד התחבורה.

17. השימוש ברכב

השימוש ברכב יהיה לאחת או יותר מהמטרות המנויות להלן כפי שפורש במפרט:

- (1) מטרות חברתיות ופרטיות;
- (2) מטרות עסקו של המבוטח;
- (3) הוראת נהיגה;
- (4) הסעת נוסעים בשכר למטרות רווח;
- (5) השכרה;
- (6) עבודות חקלאיות;
- (7) סחר ברכב;
- (8) גרירה בשכר;
- (9) תחרות ומבחני כושר רכב;
- (10) הובלת סחורות בשכר.

18. חריגים כלליים לחבות המבטח (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ה)

(א) פוליסה זו אינה מכסה אבדן, נזק או חבות שארעו מחוץ לשטח מדינת ישראל איזור יהודה ושומרון ואיזור חבל עזה.

(ב) פוליסה זו אינה מכסה;

- (1) נזק תוצאתי;
- (2) אבדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגוייס לצה"ל;
- (3) אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים, פעולות משביתים ומהומות, אלא אם הוסכם אחרת;
- (4) תביעה הנובעת מחבות שבחוזה;

(5) אבדן או נזק שנגרמו בשל היות נהג הרכב נתון להשפעת סמים;

(6) אבדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולות אויב, פיגועים חבלניים, התקוממות צבאית או עממית, מהפכה;

(7) אבדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מיננת, זיהום רדיואקטיבי, תהליכים גרעיניים וכל אבדן או נזק עקב חומר גרעיני או פסולת גרעינית;

(8) אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה - אלא אם הוסכם אחרת במפרט.

19. גילוי ושינוי בענין מהותי (תיקון: תשנ"ב, תשנ"ו)²

(א) פוליסה זו הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח בכתב למבטח על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה, או בכל דרך אחרת, כפי שנתבקש, ועל סמך הנחתו של המבטח שהמבוטח השיב תשובות מלאות וכנות על השאלות שנשאל כאמור, לא הסתיר בכוונת מרמה ענין שהוא ידע כי הוא מהותי למבטח לצורך הערכת הסיכונים המבוטחים ונקט באמצעים למניעת נזקים שהמבטח דרש נקיטתם להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו.

(ב) ענין מהותי הוא ענין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח או בכל דרך אחרת בכתב ומבלי לגרוע מכלליות האמור, גם ענינים אלה:

(1) סוג הרכב, שנת ייצורו, מספר הרישוי שלו, התוצר והדגם שלו, סוג תיבת ההילוכים;

(2) פטור ממסים לגבי הרכב במידה שישנו;

(3) תיאור השימוש ברכב והמקום שבו הוא מוחזק דרך כלל;

(4) זהות הבעלים או המחזיקים דרך קבע ברכב ועיסוקיהם, תאונות שהיו מעורבים בהן ועבירות תנועה שבהן הורשעו בשלוש השנים שקדמו לעשיית הביטוח על פי פוליסה זו, פרט לעבירות תנועה שיש לגביהן ברירת קנס;

(5) נזקים שארעו לרכב בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח זה;

(6) פרטים אודות מבטחים קודמים שביטחו את הרכב, ודרישות מיוחדות שדרשו מבטחים קודמים, במידה שדרשו.

(ג) לא השיב המבוטח תשובות מלאות וכנות לשאלות בענינים המהותיים או הסתיר מן המבטח בכוונת מרמה ענין מהותי או לא נקט באמצעים שדרש המבטח להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו והכל על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן - החוק).

(ד) המבוטח יודיע למבטח במשך תקופת הביטוח על כל שינוי שחל בענין מהותי מיד עם היוודע לו על כך; לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה יהיה המבטח רשאי לבטל את

הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראות החוק.
(ה) המבוטח ימסור למבטח דו"ח תביעות, כמשמעותו בסעיף 31א.

20. ביטוח כפל

(א) אם בוטח הרכב בפני הסיכונים הכלולים בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות יודיע המבוטח על כך בכתב למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.

(ב) בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח יחד ולחוד.

21. הארכת הביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי פוליסה זו טעונה הסכמה מפורשת בכתב של המבטח.

22. תשלום דמי ביטוח וסכומים אחרים

(א) דמי הביטוח וכל יתר הסכומים המגיעים מהמבוטח למבטח בקשר לפוליסה זו ישולמו במלואם תוך 30 ימים מיום תחילתה של תקופת הביטוח, או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח למבוטח, לפי המאוחר, או במועדים אחרים שפורטו במפרט. בפוליסה זו, "דמי ביטוח" - סך כל התשלומים, למעט מס בולים, שרשאי מבטח לגבות ממבוטח במועד תחילת הביטוח בקשר לפוליסה זו.

(ב) לא שולם סכום כלשהו המגיע מן המבוטח למבטח במועדו, ישא הסכום שבפיגור ריבית שנתית כנקוב במפרט ו/או הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן, בין המדד שפורסם סמוך לפני היום שנקבע לתשלום ובין המדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום בפועל.

(ג) לא שולם סכום כלשהו שבפיגור כאמור תוך חמישה עשר ימים לאחר שהמבטח דרש בכתב מהמבוטח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן; אם נקבע מוטב שאינו המבוטח, והקביעה היתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.

(ד) אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבוטח לסלק את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטוח האמור, וכן את הוצאות המבטח.

תוספת (תיקון: תשנ"ב, תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ו, תשנ"ז)³

23. השתתפות עצמית (תיקון: תשנ"ז)³

(א) בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק א' לפוליסה זו, פרט למקרה ביטוח שגרם לרכב לאבדן גמור או לאבדן גמור להלכה ינוכה מתגמולי הביטוח סכום של השתתפות עצמית הקבוע במפרט לגבי כל תביעה ובהתאם לסוג הנזק שנגרם ובלבד שלענין השתתפות עצמית לנזק של ירידת ערך יחולו הכללים המפורטים בתקנה 3א.

(ב) בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק ב' לפוליסה זו, ישלם המבטח לצד שלישי את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם כאמור בסעיף 12 לעיל. המבטח יגבה מהמבוטח את סכום ההשתתפות העצמית הקבוע במפרט בשל מקרה הביטוח ולא ינכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) אם הסכום שהמבוטח חייב לשלם לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית, או קטן ממנו, ישא המבוטח בעצמו בתשלום לצד השלישי והמבטח לא יהיה חייב לשלם לצד השלישי כל סכום שהוא.

24. הצמדת סכום ההשתתפות העצמית

סכום ההשתתפות העצמית לגבי מקרי ביטוח המכוסים לפי פוליסה זו ישתנה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח ועד למדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תשלום ההשתתפות העצמית על ידי המבוטח.

25. החזרת היקף הכיסוי לקדמותו

לאחר ששילם המבטח תגמולי ביטוח למבוטח או לצד שלישי בשל מקרה ביטוח במשך תקופת הביטוח, ישיב המבטח את היקף חבותו לפי פוליסה זו לקדמותו כפי שהיה סמוך לפני קרות מקרה הביטוח; דמי הביטוח שעל המבוטח לשלם בעד השבת היקף הביטוח לקדמותו

יחושבו:

(1) כאשר שולמו תגמולי הביטוח לפי פרק א' לפוליסה - כאחוז מסכום תגמולי הביטוח ששולמו בשיעור שהתיר המפקח לאותו רכב לפי גילו ולתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.

(2) כאשר שולמו תגמולי הביטוח לצד ג' לפי פרק ב' לפוליסה - כגובה דמי הביטוח הנגבים עבור ביטוח בגובה הסכום ששולם כתגמולי ביטוח לצד ג' בערכו ביום מקרה הביטוח יחסית לתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.

26. ביטול הביטוח

(א) המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יתבטל הביטוח. במקרה כזה ישאיר המבטח לעצמו דמי ביטוח מחושבים לפי 10% מדמי הביטוח השנתיים, בעד כל חודש או חלק ממנו שבו היה הביטוח בתוקף ובנוסף לזה תוספת כוללת של 10% מדמי הביטוח השנתיים והיתרה תוחזר למבוטח.

(ב) מבלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין או על פי הוראה אחרת כלשהי בפוליסה זו, רשאי המבוטח לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יתבטל הביטוח, ובמקרה כזה המבוטח יהיה זכאי להחזר דמי הביטוח ששילם למבטח בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח.

(ג) החזר דמי הביטוח כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הביטוח. לסכום ההחזר יתווספו הפרשי הצמדה החל ממדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.

(ד) אם המבוטח יבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת והעילה לביטול אינה שהמבוטח הפר את החוזה או ניסה להונות את המבטח, ישלם המבטח למבוטח, במקום החזר כאמור בסעיף קטן (ב), את הסכום שהוא דורש ממבוטח דומה לאותו סוג ביטוח ביום החזר הסכום למבוטח יחסית לתקופה שנותרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת. התשלום ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הפוליסה.

27. תביעה לתגמולי ביטוח (תיקון: תשנ"ו)²

(א) קרה מקרה ביטוח, על המבוטח או המוטב להודיע על כך למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.

(ב) תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש בכתב.

(ג) על המבוטח, או על המוטב, לפי הענין, למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח, ככל שיכול, להשיגם.

(ד) המבטח, מיד לאחר שקיבל הודעה מהמבוטח או המוטב על קרות מקרה הביטוח, יעשה את הדרוש לבירור חבותו.

(ה) תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו, ולגבי גניבה אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב במשך 30 ימים, תוך 7 ימים מהיום האמור.

(ו) תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' ישתנו בהתאם ליחס שבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום קרות מקרה הביטוח לבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום התשלום.

(ז) על תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' או המשולמים למבוטח יתווספו הפרשי הצמדה החל מהמדד שפורסם סמוך לפני מועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלומם בפועל, וכן ריבית בשיעור של 4% לשנה מתום 30 ימים מהיום בו הוגשה התביעה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.

28. הודאה ללא הסכמת המבטח

שילם המבוטח או אדם מטעמו פיצוי בקשר למקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, הודה בחבות, הציע, הבטיח או התחייב לפיצוי כאמור, ללא הסכמת המבטח מראש, לא יחייב הדבר את המבטח.

29. מקדמה ותגמולים שאינם שנויים במחלוקת

(א) בקרות מקרה ביטוח יהא המבוטח או הצד השלישי, לפי הענין, זכאי לקבל מהמבטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שירות לתיקון הנזק, וזאת על חשבון הכספים שיגיעו מהמבטח לפי תנאי פוליסה זו.

(ב) תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.

(ג) סכומים ששולמו למבוטח או לצד שלישי מכוח סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ינוכו מתגמולי הביטוח הסופיים שישולמו; בחישוב הניכוי ישתנו הסכומים שנוכו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן בין המדד שפורסם סמוך לפני תשלומם לבין המדד שפורסם סמוך לפני יום תשלום הסכום הסופי של תגמולי הביטוח.

(ד) התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרי נזק לפי פרק א' ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבוטח תיקן את הנזק לרכב.

30. התיישנות

תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לפי פוליסה זו היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח; התביעה לתגמולי ביטוח לפי פרק ב' אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

31. תחלוף

(א) היתה למבוטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי שלא מכוח חוזה ביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם תגמולים למבוטח או למוטב וכשיעור התגמולים ששילם.

(ב) המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות, שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לגבות מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל מהמבטח.

(ג) קיבל המבוטח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח; עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבוטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

31א. דו"ח תביעות (תיקון: תשנ"ב, תשנ"ו)²

(א) בתום 11 חודשים מתחילת תקופת הביטוח - בביטוח לשנה אחת, או בתום תקופת הביטוח - בביטוח לתקופה הקצרה משנה, ישלח המבטח למבוטח דו"ח תביעות שבו יצוין אם המבוטח הגיש, עד למועד האמור, תביעה או תביעות תוך פירוט כל מקרה ביטוח שבשלו הוגשה תביעה כאמור, בתקופה של שלוש השנים שקדמו למועד הדו"ח או בתקופה שבה היה המבוטח מבוטח אצלו, לפי התקופה הקצרה ביניהם.

(ב) הוגשה תביעה, ראשונה לאחר תום 11 חדשים מתחילת תקופת הביטוח, ישלח המבטח דו"ח מתקן מיד עם הגשת התביעה.

(ג) בסעיף זה, "תביעה" - תביעה לתגמולי ביטוח לפי סעיף 27, בשיעור העולה על 35% מהיקף הפרמיה למלוא תקופת הביטוח.

32. הודעות

הודעה של המבוטח או של המוטב למבטח תינתן למבטח בכתב לפי אחד מהמענים האלה:

(1) מען משרדו של המבטח, כמצויין בכותרת לפוליסה או כל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח, בכתב, למבוטח או למוטב מזמן לזמן;

(2) במשרדו של סוכן הביטוח, הרשום בפוליסה לפי מענו, כמפורט בה, או לפי כל מען אחר בישראל שעליו יודיע סוכן הביטוח הנזכר או המבטח, בכתב, למבוטח או למוטב מזמן לזמן.

1. ק"ת תשמ"ו, 1469; תשנ"ב, 638; תשנ"ג, 995; תשנ"ה, 1318; תשנ"ו, 1012; תשנ"ז, 96. 2. תקנה 2 לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) (תיקון), התשנ"ו-1996 (ק"ת תשנ"ו, 1012) קובעת תחילתן של תקנות 6(א), 19(ה), 27(ה) ו-31(א) (א) בתאריך 13.7.1996 והן יחולו על כל פוליסה לביטוח רכב פרטי שנכנסה לתוקף מהמועד האמור ואילך.

3. תקנה 3 לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) (תיקון),
התשנ"ז-1996 (ק"ת תשנ"ז, 96) קובעת כי תקנה 3א וסעיף 23(א) לתוספת כנוסחן המתוקן
יחולו לגבי כל פוליסה לביטוח רכב פרטי שנכנסה לתוקף ביום פרסומן ואילך.